Támpont

A BKE
KÖZMŰVELŐDÉSI
BIZOTTSÁG KÖZPONTI
LAPJA

1991 MÁJUS

V. ÉVFOLYAM 17. SZ.

A Rock D.C. műsora

1991. május 10-én, pénteken este 20^{00} - 02^{30} -ig:

KONCERT: EDDA együttes (előzenekar: SCANDAL együttes)

MOZIFILMEK: Rocky V. (am., fsz.: Sylvester Stallone)
Élve vagy halva (am. western, fsz.: Kris Kristofferson)

NON-STOP FUNKY & SOUL DISCO (D.J.: Szeles Tibor)
TEAHÁZ
SALÁTABÁR
JÉGKRÉMBÁR
CASINO

1991. május 17-én, pénteken este 20^{00} - 02^{30} -ig:

KONCERT
NON-STOP FUNKY & SOUL DISCO (D.J.: Szeles Tibor)
MOZIFILMEK
TEAHÁZ
SALÁTABÁR
JÉGKRÉMBÁR
CASINO

PROGRAM

"...FÁRADTAN, TUSVONALAKKAL
ARCÁBAN.
'HOL SZEMÜVEGÉBEN, KEZÉBEN IDEGEN-
IDEGES MOZDULATOKKAL,
ÖRÖKPARÁZSÚ CIGARETTÁVAL,
VALAMI ÜZETÉSFÉLÉVEL.
UJJÁBAN.
GONDOLATKERESÉSÉBEN....."

Ez ő? A puszta meglátás tor-tükrében? Nem. A sorok mögött-
"hajnali-hosszú sétákon érlelnem magam..." / kellene nekem is!/;
megfejteni " páros képlet"ünket;
és, hogy"jó írás után elheverni hasmánt/ a megss fűben..." ;
KÁ-Európaiságunkról / is / szólva, néha belemondani a szemek
közé /sunyi mosollyal/ " egy gyöngeség maradt, ha tudnák/
miket gondolok közben..."/ magamról!/
....MIKET GONDOLOK KÖZBEN....

VALLAI PÉTER előadóestje
PETRI GYÖRGY verseiből

MÁJUS 7-én 7 órakor.

BESZÉLGETÉS PETRI GYÖRGY KÖLTŐVEL
MÁJUS 12-ÉN 7 órakor

RÁDAY U; 43-45.
Széchenyi Szakkollégium

SZÜLETÉSNAP

A GÁT UTCÁBÓL A MESTER UTCÁT ÉS A SOROKSÁRIT KERESZTEZVE ÉRT A DUNÁHOZ. A HÍD ALATT A DURVA, FEKETE GÉLES SZÉLŰ KÖVEK KÖZÉ BÚGOTT. VONAT HÚZOTT EL FÖLÖTTE, KICSIT KINYÚJTOTTA HOSSZÚ NYAKÁT ÉS ÚGY NÉZETT FÖL. MÁJD LEÜLT A DUNAPARTRA ÉS BÁMULTA A VIZET.

ÉN A BOKÁROS TÉR FELŐL JÖTTEM. MÉG HALLOTTAM A RENDŐR FOGCSIKORGATÁSÁT, MERT ALAP A HAMBURGERES BÓDÉ TÖVÉHEZ VIZELT. DE ELŐL MÁR LÁTTAM ŐT, AHOGY HALLGATVA MEREDT A FOLYÓ KÖZEPE FELÉ. MINTHA VALAMELYIK ŐSÖM LETT VOLNA FERENCVÁROSI PROLIGYEREK KORÁBAN.

AMIKOR A HÁTA MÖGÉ ÉRTÜNK, RIADTAN NÉZETT RÁM, DE MEGNYUGTATTAM: NAGYON SZELÍD, NEM HARAP. AZTÁN MÁR NEM FIGYELTEM RÁ. INKÁBB ÚJRA A LEHORGONYZOTT MÁVOS VAGONOK FÜSTTELEN KÉMÉNYEIT ÉS A KÖZÉJÜK KIFESZÍTETT KÖTÉLEN LOBOGÓ LEPEDŐKET BÁMULTAM. BIZTOSAN HAMAR MEGSZÁRADNAK. SZÉPEN SÜT A NAP, ÉS EZ MÉG ÁPRILIS VÉGÉN IS RITKA.

TÉVÚ HÚZOTT EL CSEPEL FELÉ; AZ ABLAKHOZ TARTÓ FÁRADT MUNKÁSARCOK FILMSZERŰEN VONULTAK EL ELŐTTEM. MÁR VISSZAFELÉ JÖTTEM. A ZWACK-GYÁRRAL EGYVONALBAN FÁRTAM. MEGINT A GELLÉRTHEGYET ÉS A SZABADSÁG-HIDAT NÉZTEM. Ő MÁR NEM ÜLT OTT. HAZAFELÉ INDULT.

CSAK MOST VETTEM ÉSZRE HOGY NEM GYEREK MÁR. KÉSŐBB ÉRDEKLŐDVE KÉRDEZTEM AZOKAT, AKIK LÁTÁSBÓL ISMERIK. TÍZ ÉVVEL TÖBB MINT ÉN. ÉS SZÜLETÉSNAPJA VOLT AZON A PÉNTEKEN. VOLT, AKI ÚGY TUDTA, AZ UTOLSÓ.

MIRE ESTE LETT, MÁS DOLGOM NEM AKADT, ÉS LELKITEM MEGNÉZNI A BBC-HÍRADÓT. TÖRÖDÜL.

H.É.

IDEGENNYELVŰ LAPSZEMLE

Graham Greene halálára

Idők korában egyszer egy olyan lelkészhez hasonlította magát,akinek nem adatott meg a kegy: "A papból,bármennyire is vágyik utána,soha nem lesz szent,és belőlem se második Charles Dickens"
Ugyan a Nobel-díjjal járó magas irodalmi elismerést sem kapta meg soha,de bizonyosan a legkitűnőbb és leghíresebb angolszász elbeszélője volt korának, és egyedülálló Graham Greene melodramatikus világa, ez a komor "Greeni világ",amelyet Kívülállók,Csalódottak, Emberi Roncsok,Elátkozottak,zátonyra futott életek népesítenek be a "lélek meghasonlottságában" az "élet szakadékában"a "rémület központjában",veszekedésben Istennel és a földi nyomorúsággal.

A Christoi szegény bolondok olyanok,mint az az elzüllő "Whisky-pap"a papfaló forradalmi Mexikóban szentséggel és feloldozással vigasztalja a bűnösöket,amiért aztán falhoz állitják,kiégett esetek ,mint az épitész Querry, aki kétségbeesésében menekülni próbál,és Kongó belsejében leprás nyomorékok között végzi: a lelkiismeretfurdalástól gyötört teremtmények,mint Scobie hadnagy a Sierra Leonei őrhelyén,akit a házasságtörés bűne öngyilkosságba hajt,még a szánalmas csalók is a "Havannai emberünk"-ben.

Hat évtized alatt előállt 29 regényén keresztül tart a siralmas alakok felvonulása,amelyek az alkotó élethosszabbító melankóliájáról adnak hirt.Búskomorság,világfájdalom,életuntság: Ez a romantika -szindróma,ismerte el az önéletrajzíró Greene,gyerekkora óta gyötörte,a "végtelen évek óta" a berkhamsedi szülői házban,és az áporodott szagú internátusbeli évektől,melynek vezetője apja volt.

Már 16 évesen a pszichoanalatikus diványán feküdt.Mint oxfordi diák hagyta,hogy legalább egy pillanatra megszabaduljon a nyomasztó unalomtól,az éter mámorában egy egészséges fogától szabadítják meg.19 évesen"hevesen követelve az újabb adrenalin injekciót,bátyja revolverével orosz rulettet játszott.

Egyfajta orosz rulettet -írja emlékirataiban Graham Greene- még később gyakran játszott"például amikor,anélkül,hogy Afrikát ismerte volna,egy különös úton,könnyelműen,Libérián átkeltem:ez az unalomtól való félelem,amely a vallási üldözések korában Tabascóba hajtott vagy a kongói leprajárvány kellős közepébe, Kikuyu-rezervátumba a Mau-Mau felkelés alatt,a malayai polgárháborúba és végül a az Indokinai -háborúba."

Rettenetes századunk,az emberek által okozott nyomor a pálmák és a hullámlemezfedelek alatt- kiváltképpen az volt az az anyag,amelyből cselekményeinek szövedékét fonta.De hogy milyen kulisszák előtt,Afrikában vagy Ázsiában,a gerillák Paraguayában vagy Pap Doc Duvalier Haitijében,ez Graham Greene-nél mind igaz emberi tényezőről ,sivár hőseinek lelkiismereti szükségéről,lelki kínjairól szólt,akik a poklot már a földi életben megtalálják.Ő mindig az esélytelenek pártját fogja az evilági hatalmasokkal szemben.A tovatűnő lét és a diszkrét,allűröktől mentes életstilus hiressége volt.A legendás Carol Reed-film forgatókönyvének előlegéből vett egy házikót Capri szigetén,fenn a hegyekben,a mágikus csendben,amely olyan jól dolgozni hagyta.Volt egy kis apartmanja Párizsban is.

Az utolsó két és fél évtizedet,ha ném épp Caprin volt,lényegében a Cote d Azur-on töltötte megbízható környezetben a "nagyon jó barátnővel,Y-nal" és ott saját kétszobás lakásában,kilátással

a jachtkikötőre,mindennap megírta a maga 3oo szavát,tiszta önfenntartási ösztönből,ahogy irta ,lekiismerete megnyugtatásául,a depressziók féken tartására.

Életregényében"Monsieur Quijote"irónikusan emléket állitott magának:A nemes úrfi megtestesült utóda a kulcsfigura,községi plébános La Mancha "tragikomikus" vidékén Rozzant autóján telepakolva borral,utazik a kommunista Sancho Pansa elvtárssal át az országon,bele a csodálatos kalandba,a segítségra szorulók támogatására.

A szerző groteszk önképében a Monsignoréhoz hasonlít,ahhoz a Greenhez,aki a Lét alonyán a balgaságot dicséri és még egyszer fájdalmasan végigondoltja minden egyes félrelépését,mielőtt a nagy ismeretlenbe merülne.

Nem,a haláltol nem fél,mondta az "agnosztikus katolikus" bejárt,kalandos ,betelsesedett élete végén."Mitől féljek? Vagy jön valami utána ,vagy nem jön semmi.Ha semmi sem jön,akkor rendben van.Mindenesetre ha valami jön,akkor az biztosan nagyon kellemetlen lesz."

A Genfi-tó melletti kórházban Graham Greene életének nyolcvanhatodik évében ,utolsó utjára indult.

Bíráló álruhában

tanulmányok Karinthy Frigyesről

Azon a tudományos ülésszakon,melyet az MTA és a Karinthy Frigyes Emlékbizottság rendezett, kiderült, hogy Karinthy Frigyesről jóformán mindenkinek van mondanivalója, személyes élménye. Ennek az írónak egy kicsit adósa mindenki, aki a XX. századi magyar irodalom iránt érdeklődik. A kötet bizonyítja, az író sokrétű munkásságát, a lehető legtöbb szempontból igyekszik körülíteni azt.

Bemutatja a novellisata ambícióit, sikereit,kudarcait, aköltőt, a drámaírót, a gyermekkori naplóját. Kirajzolódik Karinthy álláspontjának módosulása - változása, szkepticizmusa, nőszemlélete. Legtöbbet talán a kritikus Karinthyval foglalkoznak, hiszen ez az a műfaj, mely természeténél fogva késsel dolgozik, mint a sebészek. De a sebész dolga visszaadni a beteg életét. Karinthy álruhás bírálóként őrködött a magyar irodalom egészsége felett, bölcs humora gyógyító hatással volt rá.

" Nevető bölcsekkel sokszor találkoztunk már az irodalomban, de Karinthyval csak egyszer."

Bálint György

Maecenas Kiadó /150 Ft/

KÖNYV

Tönkő Andrea

Szabó Lőrinc: Vers és valóság

A kötet Szabó Lőrinc verseinek eddig legteljesebb összeállítását tartalmazza. De nemcsak ebben új, hanem abban is, hogy minden vers után közlik a költőről szóló magyarázatát is, mely így természetesen a leghitelesebb magyarázat. Mint ilyen szerkezetű összeállítás kétségkívül nagyon egyedülálló. Mégis úgy érzem, hogy ezekkel a "megvilágításokkal" és elmesélt keletkezés-történetekkel többet veszünk el tőlem, mint amennyit kapok. Mintha a helyes mederbe, a jó útra terelnék gondolataimat. Veszítek a lehetőségből, hogy magamat is behelyezzem a sorok közé, hogy a gondolatokat kicsit magaménak érezzem. Megtörik a varázs. A próza töri meg a versnek ezt a titokzatos világát. Mintha a költőhöz láncolnánk alkotásait, úgy hogy közben megkapjuk a lehetőséget, hogy elolvassuk őket.

John L. Austin: Tettek és szavak

Szavak, szavak, szavak. Bűvös, félrevezető, kifejező szavak. Segítenek nekünk, néha kihasználjuk őket, támaszkodunk rájuk, majd bánjuk, hogy kimondtuk őket. John Austin a Harvard egyetemen tartott előadásai során szavak és tettek néha igencsak furcsa kapcsolatára próbál rávilágítani.

Mindenkiben fölmerül, hogy szó és tett nem egy alomból való. Okszerű cselekvéseinket gyakran szembeállítjuk céltalan fecsegéssel. Austin egy rendkívül egyszerű dologra lett figyelmes, mellyel ugyan mindennap találkozunk, mégis elsiklunk fölötte.

"Mondani annyit jelent, mint valamit tenni, valamit mondva teszünk valamit." A beszéd - cselekvés, sőt, a cselekvésmódok egyedüli létformája a beszéd. Ha templomban vagy a tanácsházán elrebegjük az igent, ha nevet adunk a gyerekeknek és a háziállatoknak, ha vicceket mesélünk, ha megigérünk valamit, akkor cselekszünk, esetleg egy életre vagy hosszú évszázadokra szólóan, mégpedig úgy , hogy mindeközben talán még a kisujjunkat sem mozdítottuk.

Gyárfás Miklós : Eszményi majom (Szépir.)

Regény, novella, szomoreszk. Mindhárom hangon megszólal Gyárfás folytonosan útkereső világa ebben a könyvben. A regény ismét a színházzal foglalkozik, " komédiások ... a diktatórikus rendszer színpadán igyekeznek eleget tenni a hazugság követelményeinek. Nietzsche nevezi a színészeket eszményi majomnak, s bár e kifejezés iróniája kissé sértő, alpjában véve igaz..." . A kötet további részén található rövidebb írások szintúgy különös világba vezetnek, a legtömörebb groteszk valóság felé.

Somlyó György: Párizsi kettős (Szépir.)

Ó, mert ki nem álmodott
Párizsról gyrmekkorában!...
Párizs egy világ.
(Báró Eötvös József)

Paris n'est qu'une jolie
ville de province.
(Párizs csak egy szép kis
vidéki város.)
Rimbaud

"Inkább a tárgyra tért. Mások verseire. Úgy gondolja, a ezért akar veled beszélni, hogy a francia kormány külföldi ösztöndíjasainak is tiltakozniuk kellene valamiképpen a szennyes háború ellen, ... alkalmi antológiát állítanánk össze. Mit szólnál ahhoz a megbízatáshoz - nem mondta, de egyetlen enyhe hagvétel-változtatással érzékeltette, hogy pártmegbízatásról van szó - , hogy te gyűjtsd össze az anyagot."

P.G. Wodehouse: Folytassa Jeeves! (Európa)

Folytassa? Valamikor a tévében láttam ilyen sorozatot. Angol humor - bár jómagam nemigen rajongók érte, mégis derűs, jó emlékeim vannak róla. Wodehouse? Amikor két éjszaka alatt fordítottam az angol beszámolómhoz nemigen szerettem, de - már csak kiváncsiságból is - elolvastam magyarul egy könyvét. Akkor nagyon tetszettek Psmith (a "pé" néma) kalandjai. Jeeves? Méltó párja a többi Wodehouse hősnek. A tökéletes inas, akinek persze mindig sikerül kihúznia a pácból gazdag, de egyéb téren hűvösen lenézhető gazdáját. P.G.? Erről csak kellemetlen élményeim vannak.

Ez a négy dolog szerepel a címlapon, és aki velem egybehangzóan úgy dönt, (én 3:1 arányban) hogy érdemes megpróbálni a kombinációjukból alakult könyvet, talán nem csalódik.

BME PROGRAM:

Kollégiumi programok

MARTOS Kollégium

Ars Presso

Május 3. Üllői Úti Fuck
Sztriptíz
Kispál és a Borz

Május 19. IV. ARANYEMBER FESZTIVÁL

Csütörtök Esti Teaház
Program: Válogatott magyar mozgóképek videón
Május 2. BÓDY Gábor : Hamlet
Május 9. Bódy Gábor 1974-ben készitett vizsgafilmje
Huszárik Zoltán: Heten a hegy ellen
Elégia
Május 16. Tanár úr, kérem! Karinthy adaptációja
Május 23. Év végi meglepetés! Egy nem magyar S. Kubrick film.

Az előadások után lehet beszélgetni egy csésze tea mellett.

A belépés díjtalan.

Kezdés: 2o óra 3o perckor.

Vásárhelyi Kollégium

Április 3O. kedd
White Fül
Al Capone da Fine

Bercsényi Kollégium

Bercsényi társalgó, 19 óra: PAP Gábor előadása Madách Az ember tragédiájáról
a sorozat utolsó előadása május 6-án

LANDLER Mozi:

Május 6. 8 óra: Delta force kommandó
Május 13. 8 óra: Űrkalózok

TÁMPONT STÚDIÓ PROGRAMJA

Május 9. csütörtök

Dévényi Ádám gitárestje

Kezdés 19 órakor

LÁNG Művelődési Központ

Budapest XIII., Rozsnyai u 3.
Szombat délutáni filmklub. Az előadások délután 3 órakor kezdődnek.

Május 4. Kurosawa: A hét szamuráj
Egyike az Amerikában is sikerrel vetített japán filmeknek, western változatának A hét mesterlövész a címe.

Május 18. Kurosawa: A véres trón
Shakespeare Machbetjének zseniális átköltése középkori japán környezetbe.

Cserepesház videofilm vitaklub
XIV. Vezér u. 28/b.

Május 3. Ingmar Bergman : Csend
Több országban betiltott, a szexualitás mélyrétegeit és Isten csendjét könyörtelenül vizsgáló alkotás.

Május 1o. Werner Herzog: Brunó vándorlásai

Május 17 Orson Welles: Mr. Arkadin
A modern filmművészet egyik nagy formateremtő művészének Magyarországon nem játszott, de a nemzetközi filmkritika által a legjelentősebbek közé sorolt alkotása.

Közgáz filmklub
Fővám tér 8.

Május 6 18 óra Robbe-Grillet: A halhatatlan

20 óra Laconte: Mosieur Hire

közgáz film klub

Május 8. 18 óra Rohmer: Zöld sugár

Május 13.18 óra Truffaut: Lőj a zongoristára

2o óra Fehér : Szürkület

Május 15 18 óra Almadovar: Asszonyok a teljes idegösszeroppanás szélén

---

SOTE Film Klub SOTE NET ZÜLD terem Nagyvárad tér 4.

6

Máj. 6. 18.3o PATH OF GLORY r:S.Kubrick
7. 18.oo BARRY LYNDON r:S.Kubrick
2o.3o THE CLOCK WORK ORANGE r:S.Kubrick
8. 18.oo THE SHINING r:S.Kubrick
2o.3o CRIMES OF PASSION r:Ken Russel
9. 18.oo THE FULL METAL JACKET r:S.Kubrick
2o.3o SZERELMEM, HIROSIMA r:Alain Resnais
11. 19.3o AMADEUS r:M.Forman (SOTE Klub)
21.3o TŰZ VAN BABÁM r:M.Forman (SOTE Klub)
13. 18.3o TŰZ VAN BABÁM r:M.Forman
14. 18.oo ELSZAKADÁS r:M.Forman
2o.3o SZÁLL A KAKUKK FÉSZKÉRE r.M.Forman
15. 18.oo EGY SZÜSZI SZERELME r:M.Forman
2o.3o MAHLER r:Ken Russel
16. 18.oo FEKETE PÉTER r:M.Forman
2o.3o TÚL SZÉP HOZZÁD r:Bertrand Blier — TÁMPONT 9
18. 19.3o HAIR r:M.Forman

Úti-rajz

Martos Tamás

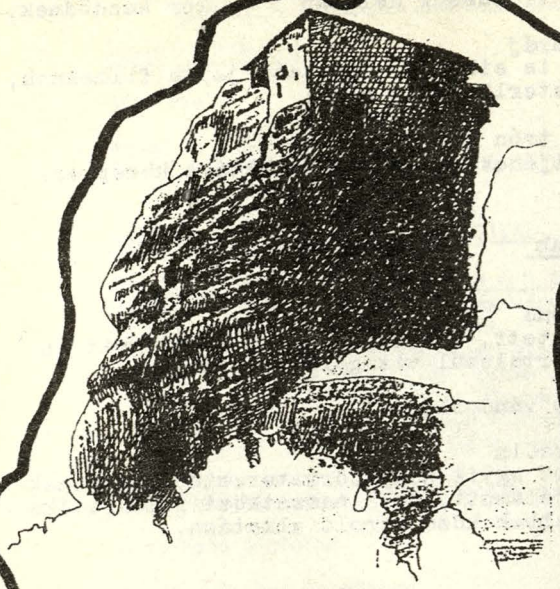

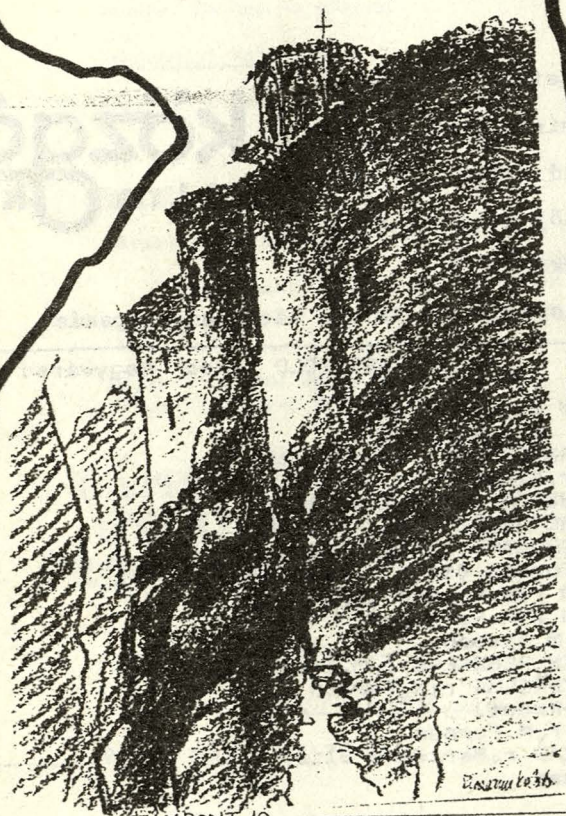

Fura ez a pasas a Meteorás rajzaival. Titokban pikáns sztorikat vámék forró-nadrágos lányokról meg szerzetesekről, mie-gyéb. Erre hosszasan mesél a sziklák alatt lakó békéről, a szentségről, mely a tetejükön, és hogy nem árthat nekik az a ricsajos kufárszellem, fényképvadász üresség, mely tanyát vert ott lent és ott fent. Egyébként látott buszokat fel, és aztán még készült az épp akkor rajz, amikor azok jöttek is már lefelé, celluloid-szalagon vélvén szugrokkal sinni a kolostorokat. Én-nyomja meg a szót-hoztam egy keveset a Meteorákból – és fáradtan nevet, mikor rajzaira mutatok. – Á, nem – és kocogtatja a szíve tájékát: mindent ide rajzoltam valójában. Nem fénymásolható-teszi még hozzá csúfondárosan sajnálkozva.

TIZENEGYEDIK OLDAL

Kovács Zsolt

HARMÓNIA

Bámuld az embert.
Szürke felleg felett,
Sovány vigasszal biztatott,
Rádöbbentett, hogy vagyok.
De miért mondott szépeket?

Fajaid sorban ha hajtod
Szép, nyugodt halálba,
Csak találna
  legalább egy belőled
  nyugodt ünnepekre,
s pusztulna harmóniába.

Vonzódva a télbe, hóba,
Jeges tarkón elhalódva,
Csak korpában tetszeleg.

Vagy fagy-királyt elpusztítja,
Visszaint a csillaghídra,
Gyermeknek újjászület.

Tapolca, 1991.01.03.

Őrület. Tiszta Őrület.

A közvéleményt lázbahozza az a tény,hogy a tulipánok szirmain hósapka imbolyog,mint kissrác fején a szalmakalap.

Ezrek kezdik így,vagy hasonlóan a reggeli sopánkodásaikat:"április végén ilyen hideget!Hihetetlen.",százak fognak tollat és írnak az ABLAK-ba,hogy hát jó-jó ,a ciklon jő-jő,de hát milyen ökológiai változás történt itt Közép Európa bölcsőjében,hol robbant atombomba és mi van az ózonnal,stb,stb,mert áprilisban szemhéjuk ráfagy az arcukra és két pulóvert kell felvenni és újra felébresztik a padlásra cipelt,hermetikusan nylon zacskóba zárt kabátot tavaszi álmából.

Minden őrület két napig tart, Néha tovább is,de akkor is csak rövid időre.Elzúg a ciklon,helyet ad az éj csapjainak,mely bőséggel zúdít napot és meleget a honpolgár mosolygós arcára.És akkor azt hiszik itt a nyár,pedig csak tavasz van.

Újabb duzzogás.Újabb őrület.De csak rövid időre.

FILM

HORVÁTH ENDRE

The Doors

"I'm a little king,
I can do everything."

Amerikaiak a hatvanas évek végén. A Szakasz Vietnamban, ők négyen Kaliforniában.A Doors. De nem! Te vagy a Doors. Egyedül téged akarlak látni Jim Morris Son.

Ugy érzed, szabad vagy. Bármit megtehetsz. De ez te vagy? Hiszen ez Amerika, "land of the free, home of the brave"...

Azt hiszed bármit megtehetsz? Rendben van. A felláció a liftben csak Pamnek nem tetszett. De mit tehetsz a szinpadon? Mindent,te kis király? Nem, te király vagy! Tedd azt, amit akarunk.Csak játssz ...

"What are you gonna do when the music's over?" Simogatod pocakodat a repülőgépen. Hisz gazdag lehetsz. De ahhoz ezt meg ezt kell tenned: Nem mondhatod nyilvánosan, hogy fak. Es legyen can't get better"couldn't get much higher " helyett.

Ez a szabadság? És mit csinálsz, ha vége a zenének? Majd kikapcsolod a villanyt. És megszállsz Párizsban a Morrison Hotelben Bizet,Rossini és Oscar Wilde szomszédságában.

Köszönetet mondunk a film elkészitéséhez nyujtott segitségért a Doorsnak és... /Oliver Stone 199-/

SZÍNHÁZ

Kovács Ágnes

A vizipisztollyá vált mordály

A Katona József Színház egyik nem régóta színre vitt darabja a Lári-fári hadnagy felszarvazása címet viseli.
A színmű rövid tartalma a következő: egy hadnagy /Andorai Péter/ névtelen levélkét kap, melyből döbbenten olvassa, felesége /Szirtes Ági/ hűtlenségét. Az asszonyka a vándor borbéllyal /Blaskó Péter/ csalja meg őt.

Jó spanyol szokás szerint a megcsalt férj vérét onthatja a gaz csábítónak.
Ám mit érnek a kőbevésetlen, de annál szigorúbb reguláik, ha a felszarvazott hős egy tutyi-mutyi /magát emígyen nevező:/ papucs és éppenséggel nem a felbőszült spanyol torreádor típus.
Hiába az ezeréves tradíciók, az ősi, becsület-vértől rozsdás bajonettek emléke, hadnagyunk csoszogva piszmogja minduntalan orra alá: lári-fári, lári-fári, ő nem ül fel a szóbeszédnek. Végül mégis megelégelvén "Ikebi néni" örök csúfondáros kacaját, leszámol...egyetlen leánya lelki nyugalmát.

A színdarab írója: Ramón de Valle-Inclán , irónikusan, de főleg gúnyosan tart tükröt a vaskalapos spanyol hagyományoknak. Parodizálja művében a társadalom begyepesedett, megrögzött szokásait s az évszázados forma-fűzőbe szorított színjátszást egyaránt.

Andorai hadnagyát egy percig sem hagyja el az együgyű, elesettséget árasztó hangulat. Szirtes Ági csitrisen, hangosan csapongja végig a darabot, talán nem is szerepe a lenyugvás. Blaskó- a gaz, szerelmet, hű apát, otthont, s dalokat ígér, ám a cinikus Ramón tett róla, hogy a vonzó trabadúr legalább olyan"bénácska" legyen, mint "szarvas" társa.
A 3 főszereplő mellett van 3 kiemelkedő mellékszereplő is. Értük érdemes megnézni a darabot! Sinkó-Benedek-Újlaki háromtábornokok egy kártyaasztal mellett bohóckodnak,sértődnek, mókáznak, szórakoztatnak..., hiszen vígjátékról van szó.

Még egy említésre méltó pár perce van az előadásnak, mikor is a két repkedő szerelmes egyszerre búgja egymásnak közhelyekkel teli, " szívbőlfakadó" vallomását. Az általuk oly finoman kiválasztott helyszín: erkély, szemben almafával, az égen hold, körötte csillagok...s e ritka pillanatban puffognak kánonban a frázisok.

Máté Gábor rendezése nem átütő siker, azt hiszem . De a téma érzékenysége jó, A színház varázsa eltűnőben, szóművek zsonganak egyszerre sokhelyütt. Jól ismert helyzetek, arcok, mint mimikák,
kívülről tudjuk őket, megjegyezni egyiket sem sikerül.

SZKÉNÉ MŰEGYETEMI SZÍNHÁZ
Bp. XI. Műegyetem rkp. 3.
Jegyek kaphatók a BME Kulturális Titkárságán, I. emelet 45. Tel: 1-812-337, és előadás előtt a színházban

A SZKÉNÉ májusi programja

május 4-én és 5-én este 7-kor	Balázs Béla:SURYAKANTA KIRÁLY TÖRTÉNETE az Arvisura Színházi Társaság előadása rendezte:Somogyi István
május 6-án,7-én és 8-án este 7-kor	Horgas Béla:A HÉT TÖRPE az Arvisura Színházi Társaság előadása rendezte:Horgas Péter
május 9-én este 8-kor	A PARADICSOMBAN -happening- Olescher T. és a Multi Média előadásai. Az előadás a Lágymányosi Közösségi Házban lesz, jegyek a helyszínen válthatók.
május 10-én,11-én este 8-kor	/A/HA... -táncos némajáték- -bemutató- játsszák:László Zsolt és Virág CSaba rendezte:Virág Csaba
május 14-én és 15-én este 8-kor	ENIGMA -mozgásszínházi előadás- Csetneki Gábor csoportjának bemutatója játsszák:Jeszenszky Beatrix,Hajdú Szabolcs, Deák Varga Rita zene:Krulik Zoltán rendező:Csetneki Gábor és Deák Varga Rita
május 17-én és 18-án	G. Büchner:WOYZECK -játék szünet nélkül- a Szabad tér-ség Társulat előadása rendezte:Hunyadi Zsolt

A LYUK májusi programja

9.cs. Laza Panel
10.p. Waszlavik + Noise Gate/Belgium/
11.szo. The Bates/Wien/ + Vav WAW
12. v. Mode House Klub:Perfect Name
16.cs. Hisztéria + Beatrice
17.p. Mickey Muose + Sex Action
18.szo. The Perfect Name
19.v. The Cure klub:Torma /Technopop/

A LYUK a Vörösmarty Művelődési Házban - VIII. Golgota u. 3. - található. A koncertek általában 19.oo-kor kezdődnek,előttük és utánuk Alternatív Zenei Játék.Vezeti:Nagy Gyula.

Ady Endre:ÖSSZEBÚVÓ FÉLELEM ÓRÁI

Bennünk pogány,víg násza van
Esztelenül szép gyermek-hitnek,
De néha-néha ezt a nászt
Az összebúvó félelem
Isten-órái szentelik meg.

Szerelmetes szomorúság
Foszlott felhőjű leple hull ránk
Szorongatóan és gyászosan
S ha kétfelé szakaszt a Föld
Bennünket:mégis összebújnánk.

Ekkor nincs senki-:mink vagyunk,
Két eggyek,és egymásra leltek,
Két búsítottak,búsítók,
Két tapadó,két üldözött,
Két legéhesebb,árva gyermek.

Ezek az órák feketék,
De a gyémántnál ragyogóbbak,
A mosoly-nász csillagai,
Halhatatlan untság-kergetők,
Szent emlői a boldog Jónak.

Mézként pereg szorongatott
Szivünkből könnye terhes kedvnek
És tart a nász és tart megint,
Szemeink örüm-hitesen
Megint-megint összenevetnek.

Óh,összebúvó félelem,
Óh,örüm-féltő,gyászos órák,
Fényes,fekete csillagok,
Kik reánk a nagy edzülés
Babonás új s új hitét szórják.

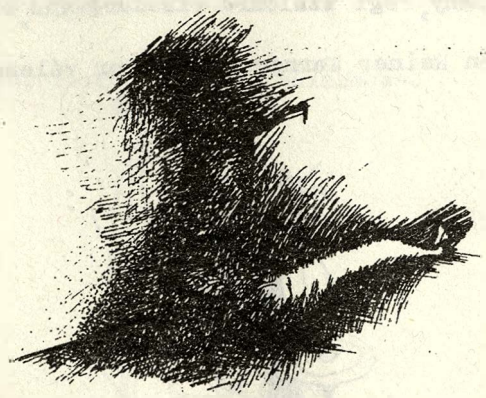

KIÁLLÍTÁS

Maldag Réka

"A nőkről sokkal többet lehet mesélni. A férfiak többnyire úgy viselkednek, ahogy a társadalom elvárja és megköveteli. A nőkre inkább jellemző, hogy az árral szemben úsznak, hogy elutasítják a normákat. Következetesebbek és nyiltabbak."* Teszik mindezt sokkal szigorúbb szabályokkal körbefontan, kiváltképp az emancipációtól gőzölgő manapságot megelőző időkben.

Pesti nő a századfordulón
- Kiállítás augusztus 20-ig a Magyar Nemzeti Múzeumban -

Ezúttal csupán a külsőségek vannak terítéken. Gúzsba pedig mi sem köt jobban, mint az épp futó divat. A múlt századvégi szépasszonyok egyenkarcsúsitott derékkal korzóztak, komissióztak, merültekcsevelybe a módos középosztály vastag drapériái között.

No és akkor itt ez az áttörés! Pihegő lányok-asszonyok töltik meg tüdejüket levegővel. Először.: Paul Poiret úr kegyelméből kimegy a divatból a fűző. Drága divatkreátorunk keze alatt az újszerű ruhadarabok mellett vadonatúj fogalom is született: a fogyókura. /Sikertelen kimenetelének tükrében készült megannyi fotó "homokóra" alkatú magyar hölgyeket ábrázolva. A kiállítás ezeket szolíd kacagással divatlap-rajzokkal ellenpontozza - remekül./

Mi került még az öltözőasztalkákról a vitrin hangulatba? Trükkök. Hófekete figyelemkeltő legyezők, titkos csattok, övre, dekoltázsra csippenthető apró virágtartók vizes fiolákkal.... Milyen kár, hogy a "bukj el" szoknyát csak egy ülő kócbabán firtathattam, nem kapván igazi képet a térd környékén megkötött masni hátrányairól. Ellenben komplett enteriőrök hivtak fel a századelő furcsaságaira; és egy néni. A mamája talán tánc- és illemtanár lehetett valaha. Kedvesen magához intett és figyelmeztetett, hogy a zsakettthez a kiállított lakkcipő és pamutkesztyű helyett sevró lábbelit és glaszékesztyűt illett viselni. /Vagy fordítva./

A látogatók, ahogy várta az ember, mai nők ötletleső sokasága, néhány régi szalonra visszarévedő öregúrral tetézve.

* Az idézetben Rainer Werner Fassbinder véleménye foglaltatik./

TÓTH KRISZTA

Valahogy a Kinder tojások mindig működnek.

Akárhány darabból is kell előállítani a farkát csóváló elefántot, vagy a propelleres helikoptert,vagy az ejtőernyőst ,a műanyag nem törik szét,a darabkák pontosan illeszkednek,a játék nem egy összetákolt figura,egy toldozott-foldozott apróság,hanem egy működő játékszer.

Ugyanezzel a kifinomult eredetiséggel sejlik fel a Kimder tojásként kiállított,féltve őrzött relikviák,"nagymama szagú" tárgyak mögül-/eme utóbbi cimke környezetében a leendő "ILLATOK és SZAGOK a XX. sz.-ban" című kiállításon,a levendula és a molyirtó szekrény-dohos keveréke segít majd a régmúlt és a már-már feledésbe merült szagok felidézésében./-a XIX.századi pesti nő,a századfordúló kényelmes és ellentmondásos kora.

Kötött sapkás nénik szipogva és szeppenve állnak az üveg falba zárt múltjuk előtt és torkukban marad a szó:"de szép is volt..."

...amikor a nő kesztyű és kalap nélkül nem lépte át otthonának ajtaját ,amikor a korzón sétáltak,hogy a hintón arrajárók megleshessék a madame toilettjét ,amikor az Anna-sorsú cselédek kevesebb nosztalgiával de hasonló ámulattal és sóvárogva nézte a vagyont érő ruhadarabokat,az apró művészien megmunkált uszály csipeszeket melyeket bíborba öltöztet az az estélyi ruha dús redőzete ,az elefántcsont hajtűket,a csipkés hálóruhát és fűzőt,az elegáns nő kelléktárát mellyel felcicomázta őt a kor,hogy eleget tegyen a gondosan ápolt konvencióknak.

Az évtizedeket megélt darabok még most is működnek .
Csak éppen a XX. század nem kér belőlük,hasztalanok,így üveg mögé zárja őket.

Mint a játékot a tojás .

A kiállítás megtekinthető a Nemzeti Múzeumban.

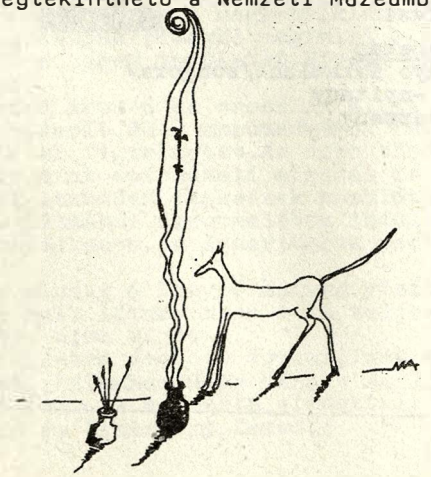

TÁMPONT 17

KOMOLY ZENE

KONCERTAJÁNLAT MÁJUS 6-tól 19-ig

6. Liszt Ferenc Kamarazenekar — Zeneakadémia
h. Közreműködik: Fenyves Lóránd/Kanada/ — 19.3o
Purcell: Abdelaizer - szvit
Telemann: G-dúr szvit
Handel: G-dúr concerto grosso
Bach: d-moll hegedűverseny

7. OLASZ KULTÚRÁLIS NAPOK
k. Orchestra Stradivari di Milano — Zeneakadémia
-vezényel: Daniele Gatti, km: Lucia Valentini, Terrani — 19.3o
Fiamma, Izzo D'Amico/ének/
Pergolesi: Stabat Mater
Stravinsky: Apollon Musagete

8. A Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara — Zeneakadémia
sze. -vez: Medveczky Ádám, km: Gulyás Márta/zongora/, Selmeczi János/hegedű/, Onczay Csaba/cselló/ — 19.3o
Beethoven: C-dúr hármasverseny
Soproni József: Három zenekari darab/bemutató/
Schubert: 3. szimfónia

9. Magyar Állami Énekkar és Hangversenyzenekar — Zeneakadémia
cs. -vez: Fischer Ádám, km: Rohmann Imre/zongora/ — 19.3o
Mozart: C-dúr zongoraverseny
c-moll mise

1o. A Festetics-vonósnégyes — Zeneakadémia
p. -km: Komlós Katalin/fortepiano/ — Kisterem
Mozart: B-dúr vonósnégyes — 19.3o
Esz-dúr zongoranégyes
D-dúr vonósnégyes

11. MÁV Szimfonikus Zenekar — Zeneakadémia
szo. -vez: Török Géza, km: Magyari Imre/kürt/ — 19.3o
Beethoven: István király - nyitány
Mozart: Esz-dúr kürtverseny
Schubert: Asz-dúr mise

15. Magyar Állami Hangversenyzenekar — Zeneakadémia
sze. -vez: Lukács Ervin, km: Szabadi Vilmos/hegedű/ — 19.3o
Brahms: Hegedűverseny
Csajkovszki: 5. szimfónia

16. Lantos István zongoraestje — Zeneakadémia
cs. Liszt Ferenc műveiből — 19.3o

17. Sirák Péter orgonaestje — Mátyás-templom
p. Bach, Duruflé, Mozart művei — 2o.oo

19. Japán Filharmonikus Zenekar — Kongresszusi Központ
v. vez: Lukács Ervin, km: Ikuyo Nakamichi/zongora/ — 19.3o
Berlioz: Róma karnevál -nyitány
Chopin: e-moll zongoraverseny
Brahms: 1. szimfónia

Okrutay Miklós

Állatkert

Ha egy tavaszi vasárnap délután eszedbe jut,ki lehetne menni az Állatkertbe,sajnálván csupán szobád ablakából csodálni a szikrázó napsütést,de főként azért,mert nagyon régen jártál itt,s már annyiszor elhatároztad,hogy kimész,de valahogy sohasem úgy alakult,akkor annyi év után természetesen földalattival utazol,mert ide sráckorodban is mindig azzal jöttetek.

Ha valóban sok-sok év szaladt el melletted,vagy jobb esetben veled, mióta utoljára itt jártál,akkor azért vigyázz,ne a régi emlékeket keresd.Mert azóta a földalatti sem bújik elő alagútjából a Hősök tere mögött városligeti végállomására,igaz a régi szerelvényekre talán már nem is emlékszel,megszoktad ezt az újat,széthasogatott üléseivel. Egy emlék azért megmaradt ebből az időből,a régi sínek fölött ívelő hidacska,mely első vasbeton hídjaink egyike,talán ez a rang mentette meg.Így azért elég mókás,ahogy elveszített szerepe után értelmetlenül áll a fák alatt,mintha valaki ittfelejtette volna.

És természetesen mindent sokkal kisebbnek fogsz találni, megőrzött emlékképeidnél,de erre készülj,s akkor nem ér csalódás.

Mert az Állatkert ma is ugyanolyan gyönyörű,izgalmas,romantikus hely!

A bejáratot,mely hívogatva ásít,erős kőelefántok tartják,közöttük indiai maharadzsák ülnek,ismerősként köszöntöd őket.

Elsőként kedvenc platánjaiddal találkozol,óriásiak,méltóságteljesek.Nem is hagyják sürgetni magukat,leveleik még rügyeikben nyugszanak.De tudod,hogy májusra hatalmas lombsátort borítanak a kertre,s alattuk rózsaszín flamingók járják majd kecses táncukat.

A megszokott útvonalon haladsz,számodra csak így értelmezhető a kert,vagyis jobbra indulsz el a majomház felé.Bár tisztában vagy vele,hogy a törzsfejlődés egyes állomásait így visszafelé pörgeted, de ez nem zavar.Tehát elsőként az emberszabású majmok új pavilonja,mely önmagában tatszetős,modern,de ebbe a tájba sehogysem illik.Főként,hogy tudod,helyén kedves őzikék laktak,faházakban.Kicsit dohogsz az átépítés miatt,de az orángutánkölykök jópofák.

A zsiráf emeletnyi magasságból kacsint le rád,az ázsiai hatású elefántház meseszerű épületét megcsodálod,a kéregető elefántnak dobnál perecet, de az állatkert e fontos kellékét úgy tűnik már nem árulják itt,mint ahogy lufit sem.

A "pupu"tevék púpja kissé lekókad,fölöslegesen nem tárolnak bennük semmit.De a zebrák még mindig ugyanolyan megmagyarázhatatlanul csíkosak.

A kenguruk között egy furcsa tünemény rója köreit,az új kedvenc,az egészen valószínűtlenül csúf tasmán ördög,akinek hátrafelé nyílik az erszénye!

Sorba látogatod a medvéket,majd a nagyragadozókat is,ez utóbbiak még a benti ketreceikben láthatók,emiatt látványuk kevésbé élvezhető,mert így összezárva rém büdösek.A nagy-sziklánál - ami leplezetlenül betonból készült,de a célnak remekül megfelel - a fókák és a jegesmedvék élnek,meghálálva a tágas területet.Mindig is ők voltak a legszebbek és a legszaporábbak.

Persze tiszteleted teszed az oroszlán előtt is,aki délutáni szieszẗája közben rád sem hederít,de a mosómedvék,a farkasok a műromban és a keselyűk sem kerülik el figyelmedet.Az égbe törő,erdélyi díszítőelemeket hordozó madárház,mint építészeti alkotás is izgalmas,szintúgy egyik belső terme,ahol szabadon repkednek körülötted a trópusok egzotikus madarai.Végül a pálmaház dzsungelében indulsz felfedezőútra,kígyókkal, krokodilokkal találkozva,az Aquariumban pedig még cápákra és rájára is vadászhatsz.

A zárókép eddig mindig a Nagytó színes vizimadár-sereglete volt,de ezúttal szomorúan kell látnod,hogy a tó teljesen kiszáradt.Felújítás alatt!Sebaj,jövőre újra eljössz.

/Az Állatkert 1912-ben átadott épületeinek alkotói:Főkapu és Elefántház: Neuschloss Kornél,Pálmaház:Räde Károly és Ilsemann Keresztély,Madárház, majomház,rágcsálóház,és az azóta elpusztult szarvasház,bivalyház és fácános:Kós Károly és Zrumeczky Dezső./

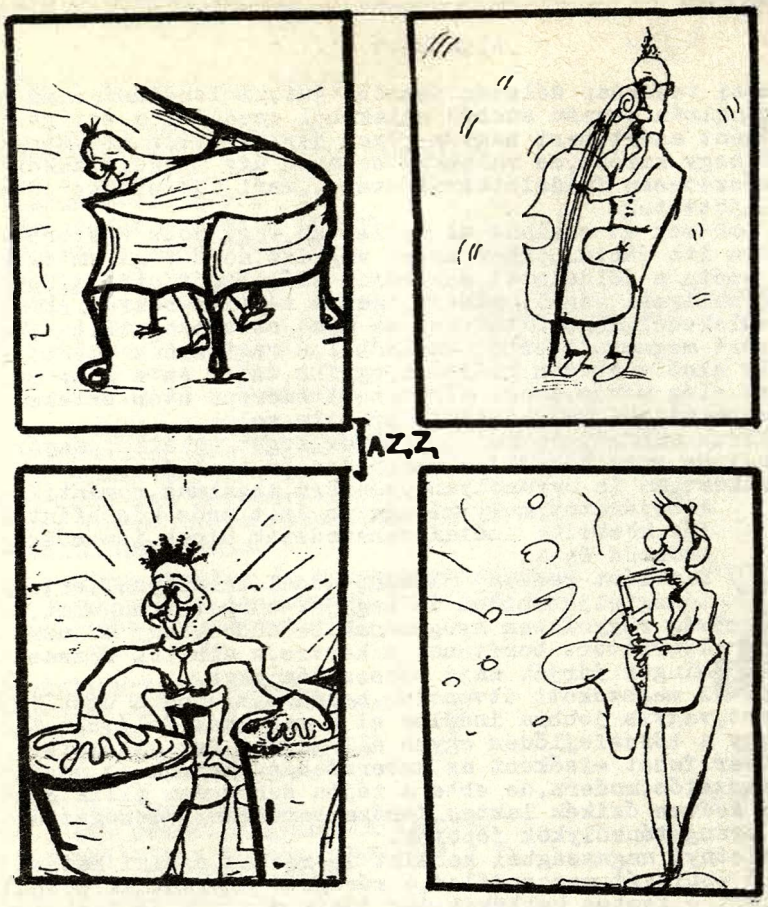

Felelős kiadó: Kupcsik József
Szerkesztették: Horváth Endre
Nagy Anna
Okrutay Miklós
Készült a BKE nyomdájában
1ooo példányban.
Nyomdavezető: Jász József

A szerkesztőség a BKE főépület
I. emelet 159-ben található.
Következő lapzárta:
május 1o. 17 óra.

91/292